

Τα θεμέλια της Ευρώπης: Η συμβολή του αρχαιοελληνικού πολιτισμού

Κατερίνα Αραμπατζή

Τα θεμέλια της Ευρώπης: Η συμβολή του αρχαιοελληνικού πολιτισμού

Δημοκρατία
Λόγος
Φιλοσοφία
Επιστήμη
Εξανθρωπισμός του θείου

Ευρωπαϊκή ταυτότητα είναι τα κοινά στοιχεία που μοιραζόμαστε όλοι οι Ευρωπαίοι. Τα στοιχεία αυτά δεν είναι πρόσφατα, αλλά έχουν τις ρίζες τους στο παρελθόν και μάλιστα πολλά χρόνια πριν. Συγκεκριμένα βασίζονται σε τρεις πυλώνες: τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό, τον ελληνορωμαϊκό πολιτισμό, και τον Χριστιανισμό.

Ο αρχαίος ελληνικός πολιτισμός θεωρείται αναμφίβολα μία από τις βάσεις του ευρωπαϊκού πολιτισμού, γιατί έθεσε τα θεμέλια σε πολλούς τομείς που θεωρούνται σήμερα κύρια στοιχεία του ευρωπαϊκού πολιτισμού, όπως η δημοκρατία, ο λόγος, η φιλοσοφία και οι επιστήμες.

Αρχικά, ο αρχαίος ελληνικός πολιτισμός ήταν αυτός που έβαλε τις βάσεις για τη δημοκρατία. Για παράδειγμα, στην αρχαία Αθήνα όλοι οι άντρες είχαν δικαίωμα να συμμετέχουν στις αποφάσεις της πόλης τους. Έτσι, καλλιεργήθηκε ο λόγος (αλλά και η φιλολογία και η γραμματική), αφού όλοι οι πολίτες είχαν το δικαίωμα και την υποχρέωση να εκφράσουν τη γνώμη τους και όλοι θεωρούνταν υπεύθυνοι για τις αποφάσεις που αφορούσαν την πόλη τους, κάτι που ερχόταν σε αντίθεση με τους περισσότερους λαούς της εποχής, όπου κυβερνούσε ένας βασιλιάς και οι πολίτες δεν είχαν δικαίωμα λόγου.

Επίσης, οι αρχαίοι Έλληνες ήταν οι πρώτοι που μελέτησαν τη Φύση, καθώς ήθελαν να δώσουν μία εξήγηση για ό,τι συνέβαινε γύρω τους. Έτσι, άρχισαν να αναπτύσσουν τη φιλοσοφία. Ανάμεσα στους Έλληνες φιλοσόφους ξεχωρίζουν οι φυσικοί φιλόσοφοι, οι οποίοι προσπαθούσαν να ερμηνεύσουν τα φυσικά φαινόμενα. Έτσι, μέσα από τη σκέψη των φυσικών φιλοσόφων δημιουργήθηκαν οι βάσεις για διάφορες επιστήμες, όπως γεωγραφία, αστρονομία, ιατρική, μαθηματικά και φυσική.

Τέλος, οι αρχαίοι Έλληνες εξανθρώπισαν το θείο. Οι υπόλοιποι πολιτισμοί πριν τους Αρχαίους Έλληνες θεωρούσαν τους θεούς ως κάτι που δεν μοιάζει καθόλου με τον άνθρωπο· κάτι τρομακτικό, που θα έπρεπε οι άνθρωποι να φοβούνται. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν οι αιγυπτιακοί θεοί οι οποίοι είχαν μορφή ή

κεφάλι ζώου, όπως ο θεός Ρα που είχε κεφάλι γερακιού. Αντίθετα, λοιπόν, με αυτούς τους πολιτισμούς, οι αρχαίοι Έλληνες παρίσταναν και παρουσίαζαν τους θεούς να μοιάζουν με τους ανθρώπους, με πάθη και αδυναμίες ακόμη, όπως αυτοί.

Όλα αυτά οι αρχαίοι Έλληνες τα απεικόνισαν μέσω της τέχνης, ιδιαίτερα με την αρχιτεκτονική και τη γλυπτική. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί ο Παρθενώνας, ο οποίος είναι σύμβολο της δημοκρατίας. Το πάνω μέρος του (δηλαδή η σκεπή, που συμβολίζει την πόλη) δεν μπορεί να σταθεί χωρίς να στηρίζεται σε όλους τους κίονες (οι οποίοι συμβολίζουν τους πολίτες) που έχουν όλοι το ίδιο ύψος. Αυτό συμβολίζει ότι όλοι οι πολίτες είναι ίσοι και πως όλοι είναι υπεύθυνοι για τη στήριξη και την τύχη της πόλης. Για αυτό το λόγο η UNESCO έχει τον Παρθενώνα ως σύμβολο της. Επιπλέον, οι αρχαίοι Έλληνες απεικόνιζαν τους θεούς τους με ψηφιδωτά ή αγάλματα, έτσι ώστε όλοι να μπορούν να τους δουν.

Συμπεραίνουμε, λοιπόν, πως ο αρχαιοελληνικός πολιτισμός, βάζοντας τις βάσεις για τη δημοκρατία, τον λόγο, τη φιλοσοφία και την επιστήμη και εξανθρωπίζοντας το θείο, έχει συμβάλει σημαντικά στη δημιουργία αυτού που λέμε σήμερα ευρωπαϊκός πολιτισμός.

Η συμβολή του αρχαιοελληνικού πολιτισμού:

Δημοκρατία – Λόγος - Φιλοσοφία – Επιστήμη - Εξανθρωπισμός του θείου

